

פקודי (107)

ולפיכך הוא התעסק בבגדי הכהונה, בתכלת ובארגמן שיש בהם הרבה זהב, שהוא המכפר על העוון פסל מיכה.

רבי יהונתן אייבשיץ בספרו "תפארת יהונתן"

מֵאֵת אֲדָנִים לְמֵאֵת הַפְּכָר פְּכָר לְאֲדָן (לח, כז)
מאת אדנים היו למשכן, ומאה ברכות צריך אדם מישראל לברך בכל יום. כשם שהאדנים היו יסודות המשכן, כך גם הברכות הן יסודות הקדושה בכל האדם מישראל. אדן, הוא מלשון אדנות, על ידי הברכה מעיד האדם שהשם יתברך הוא האדון על כל הבריאה. מאה ברכות הינן ממילא מאה האדנים למשכן של כל אדם מישראל.

מענינה של תורה בשם "חידושי הרי"ם"

כַּאֲשֶׁר צִוְּהָ ה' אֶת מֹשֶׁה (לט, א)
מדוע חזר הכתוב וציין שוב ושוב על כל דבר ופרט ממעשה המשכן כי נעשה "כַּאֲשֶׁר צִוְּהָ ה' אֶת מֹשֶׁה", ותיבות הללו הלא כתובים כמעט בכל פסוק ופסוק שבפרשה? תירץ בזה הבית הלוי לשיטתו, שעיקר חטא העגל היה בזה שרצו לעבור את ה' מחכמת עצמם ולפי שכלם שלהם, במעשים שלא נצטוו עליהם. מעשה המשכן הרי בא לכפר על חטא העגל, כלשון המדרש רבה (ויקהל): חטאו בנזמים, דכתיב פרקו נזמי הזהב, ובנזמים נתרצה להם, הביאו חח ונזם. לפיכך במלאכת המשכן נזכר על כל דבר ודבר שנעשה דוקא "כַּאֲשֶׁר צִוְּהָ ה'". ואף על פי שבצלאל היה יודע לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, והיה יודע רמזים וסודות במלאכתו, עם כל זה היתה כוונתו לעשות אך ורק כדי לעשות רצונו יתברך, וכאשר ציוה אותם. וזה מה שכיפר להם על חטא העגל.

ספר "משולחן גבוה"

וַיִּצְוֵה ה' אֶת מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
כַּאֲשֶׁר צִוְּהָ ה' אֶת מֹשֶׁה (לט, מג)
אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם (רש"י)

צריך להבין, מדוע נצרכו לברכתו של משה כדי שישירה הקב"ה את שכינתו במשכן, הלא עסקו בדבר הקדוש ביותר, בבנין המשכן שנבנה בקדושה וטהרה, בפרט שהלא הובטחו מראש מקדם "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"? יש לומר: כדי להצליח בדברים רוחניים זקוק האדם, לסייעתא דשמיא מיוחדת ובלתי פוסקת, בלי סייעתא זו אינו יכול להצליח, לכן הוצרכו לברכתו של

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן (לח, כא)

רבים ממפרשי התורה פירשו בדרך רמז את לשון התורה "פְּקוּדֵי", שהוא לשון חיסרון, וכמו שמצינו (שמואל א, ככה) "ויפקד מקום דוד", שהפירוש שנחסר מקומו של דוד. והתורה מדברת על זמן שנחסר המשכן. וכמו שרמז רש"י בהמשך הפסוק "המשכן משכן", שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עוונותיהם של ישראל ע"כ. כתוב במדרש ששאל משה רבינו את הקב"ה, אם יחרב בית המקדש, היכן תהיה השראת השכינה. ענה לו הקב"ה: בצדיקים. ואיתא במסכת סוכה (מה:): לא פחות העולם משלושים וששה צדיקים שמקבלים פני שכינה בכל יום. וא"כ מעת חורבן המשכן והמקדש, השראת השכינה היא בתוככי שלושים וששה הצדיקים שבכל דוד ודור. וזהו מאמר הכתוב "אֵלֶּה". תשרה השכינה בעת "פקודי המשכן משכן העדות", שיחסרו שני בתי המקדש על ידי שיתמשכנו בעוונותיהם של ישראל, "אשר פוקד על פי משה", דהיינו שע"י משה ששאל את הקב"ה היכן תהיה השראת השכינה בזמן חורבן בית המקדש, נתגלה ענין זה שתשרה אצל הצדיקים.

ספר "להתעזר באהבתך" בשם "חיים של תורה"

מה היתה מחלוקת משה ובצלאל?

וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֶת פֶּלֶאֶשֶׁר צִוְּהָ יְהוָה אֶת מֹשֶׁה. וְאֵתוֹ אֶהְיָאֵב בֶּן אַחִיסַמְדָּן לְמִטֵּה דָן תָּרַשׁ וְחֹשֶׁב וְרָקִים בְּתַכְלֵת וּבְאַרְגָּמָן וּבְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַיָּשָׁשׁ. (לח, כב, כג)

הנה ברש"י מובא שמשה ציוה לבצלאל לעשות כלים בתחילה ורק אחר כך את המשכן, ובצלאל אמר לו שמנהג העולם לעשות בית תחילה ואח"כ להכניס בו כלים. ונראה לבאר פסוקים אלו ופירושו זה היטב, באופן הבא: מפורסם וידוע שהזהב שבמשכן בא לכפר על עוון חטא העגל ועל עוון פסל מיכה. והכסף שבמשכן בא לתקן את חטא מכירת יוסף (ב"ר פד, יח). ולפיכך, כל אחד מהממונים רצה לתקן את החטא שנתלה בו: משה שחטא העגל בא בסביבתו, כיון שהוא העלה את הערב רב ממצרים, והרי הערב רב הם שגרמו לחטא העגל, רצה לתקן את חטא העגל, ולכן ביקש לבנות תחילה את הכלים, שהיה בהם זהב, שהוא מכפר על העגל ולא כסף. ולכן בצלאל, שהיא משבט יהודה, שיהודה הרי היה הגורם העיקרי במכירת יוסף, רצה לבנות תחילה את המשכן עצמו שהיה בו הרבה כסף, שהוא המכפר על מכירת יוסף, כגון אדני המשכן וכדו', ועוד לפני הכלים. והרי לתקן עוון פסל מיכה היה שבט דן, ולכן אהליאב בן אחיסמך שהיה משבט דן, רצה לתקן את אותו חטא,

משה כדי שישרה הקב"ה שכינתו בתוכם. זהו הביאור במאמרם ז"ל (מכילתא דר"י יתרו יט): כל התחלות קשות, שמתחילה צריך האדם לעשות את כל מה שיכול מצד כוחותיו הטבעיים ורק לאחר שעשה את מה כל שבכוחו לעשות, אז נותן לו הקב"ה סייעתא דשמיא והיות שבהתחלה אין סייעתא דשמיא, לכן קשה לו לעשות רק על ידי כוחותיו וכשרונותיו הטבעיים.

ספר "לתתן עליון"

וַיִּשֶׁם אֶת הַכְּפָדִים עַל הָאָרֶץ (מ, כ)

אמרו חז"ל שהארון היה נושא את נושאינו. הנס המופלא הזה שהיה בנושאות הארון, אומר רבי אהרן לויץ הי"ד, רמז לנו שלא הנושאים נושאים את הארון, דהיינו, תורת ישראל מצטיינת בכך שבניגוד לכל שאר ה'תורות', שנושאותיהן הם ממציאותיהן, ולכן הם נושאים אותן, את ה'תורות' הללו, ומטים אותן לכל רוח שירצו, ולכל כיוון שיחפצו, הרי שתורתו של העם היהודי שניתנה מסיני, הנמצאת בארון, נושאת את נושאייה. התורה היא זו המובילה את הכל, ודורשת מלומדיה להתאים את דעותיהם והשקפותיהם אל דעתה ורוחה. ובאותו ענין אפשר לומר, שרצון התורה הוא שהמידות הרעות לא יובילו את האדם, אלא הוא יוביל את מידותיו, ויכוון אותן על ידי שליטה מוחלטת במידות הכעס והתאוה, הכבוד והגאווה, וכו' הווייתנו צריכה להיות מובלת על ידי שכלנו ולא ההיפך.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "ברכי נפשי"

פִּי עֲנֵן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאִשׁ תִּהְיֶה לְיָלָה בּוֹ לְעֵינַי כָּל יְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְסַעֲיָהֶם (מ, לח)

רבי יהודה צדקה זצ"ל בספרו "קול יהודה" מבאר מקרה זה על דרך הרמז: המשכן הוא רמז לתלמיד חכם שהוא בבחינת משכן, כאמור "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", והביא האלשיך הקדוש בשם המדרש: בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד, ובלבד שיכוין ליבו וגופו שיהיה ראוי לכך. וכמו שעל המשכן היו עמוד ענן ועמוד אש, כך צריך שיהיו לתלמיד חכם שתי מעלות: "עמוד ענן", שיהיה תמיד צנוע ומכוסה, כנאמר: ואת צנועים חכמה (משלי יא, ב). אך יחד עם זאת צריך שיהיה גם בבחינת "עמוד אש", לקנא קנאת ה' בעת הצורך ולצאת ולהאיר את החשכה. שמעתי מפי רבי דוד יונגרייז שביאר את הפסוק (תהלים נא, יט) "לב נשבר ונדכה", זו מעלה נשגבה, אך בתנאי ש"אלוקים לא תבזה", שלא תצא חלילה תקלה על ידו, ובמקום שכבוד שמים מצריך הנהגה תקיפה אזי חובה לנהוג כך, ומי שאינו יודע להתאים מידותיו לצורך כבוד שמים, אין במידות אלו כל מעלה.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

הלכה: קדושה 'ובא לציון', אמירתו בישיבה או בעמידה. כתב השו"ע (סימן קלב ס"א): מתרגמינן קדושת ובה לציון וכו', ובפסקי תשובות (אות ב') כתב: ומצינו חילוקי דיעות בין תורת הנגלה והנסתר אם יש לומר את קדושת ובה לציון בישיבה או בעמידה, כי עפ"י המבואר בזוהר הקדוש, צריך לאומרה מיושב דווקא, אך עפ"י הטעם הנגלה שתיקנו לומר הקדושה עקב הגזירה שלא נתנו לומר הקדושה בעת החזרה והיו אורבים להם לראות אם יענו קדושה, וכמ"ש בבית יוסף, יש לאומרה בעמידה דווקא, ולמעשה דעביד כמר עביד ודעביד כמר עביד. והפמ"ג ("א"א סי' נט, סק"ב) כותב דאם עומד ישאר לאומרו בעמידה ואם יושב יאמרנה בישיבה.

פסקי תשובות חלק ב'

פתגם: חיוך הוא חץ מרפא מן הקשת שבלב

ספר "שמחלה"

חקירה: לשון הרע לתועלת

הותרה, או שאין זה לשון הרע כלל (קדושת ישראל, בספר הליכות עולם לר' אברהם יוסף אהרמן, טו)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: לעתיד לבוא:

רב אחד היו לו מנגדים חריפים בקהילה, ובעיקר התנגדו לו רבם המיוחד של האופים והחייטים, שהיה מנצל כל שעת כושר כדי לגנותו ולפגוע בו. פעם אחת נזדמנו שניהם במחיצה אחת, פנה רבם של האופים והחייטים אל הרב דמתא בשאלה קנטרנית מרגיזה, אך במקום להשיב על השאלה נענה הלה ואמר: יהי רצון שנזכה לביאת המשיח צדקינו במהרה בימינו. מה ענין ברכה זו לשאלתי? תמה הראשון. השיב הרב ואמר: מצינו במסכת שבת: לעתיד לבוא עתידה ארץ ישראל להוציא גלוסקאות וכלי מילת. כלומר: כל מיני המאפה וכל המלבושים יהיו מוכנים ומזומנים לפנינו, מבלי להצטרך לאופים וחייטים, וממילא גם לא יהיה צורך ברב המיוחד שלהם.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קמא)

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, צדוק בן מרים, ויקטור חי בן יקוטה, שמחה ג'וזת בת אליז, יוסף בן אסתר. זרע של קיימה לרינה בת זהרה אנריאת, מרים ברכה בת מלכה ואריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr